

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy, soudce JUDr. Ivo Pospíšila a soudkyně JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobkyně: **E. G.**, zastoupena Mgr. Jiřím Nezhybou, advokátem se sídlem Údolní 567/33, Brno, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 11. 6. 2019, č. j. MV-56870-4/SO-2019, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci ze dne 13. 11. 2019, č. j. 59 A 61/2019 – 35,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalovaná **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovaná **j e p o v i n n a** zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti částku **4.144 Kč** do 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku k rukám jejího zástupce, advokáta Mgr. Jiřího Nezhyby.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení případu

[1] Napadeným rozsudkem Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci vyhověl žalobě žalobkyně a zrušil v záhlaví označené rozhodnutí žalované pro nezákonnost a věc jí vrátil k dalšímu řízení. Tímto rozhodnutím žalovaná zrušila rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 4. 3. 2019, č. j. OAM-11856-29/DP-2018, a řízení zastavila podle § 90 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), z důvodu zjevné bezpředmětnosti žádosti ve smyslu § 66 odst. 1 písm. g) správního řádu. Žádost žalobkyně o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem jiné/ostatní podle § 42 odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), shledala žalovaná bezpředmětnou, neboť v rámci odvolacího řízení zjistila, že správní orgán I. stupně v mezidobí

vydal žalobkyni povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia s platností od 15. 5. 2019 do 14. 5. 2020.

[2] Krajský soud přisvědčil žalobkyni, že nebyl dán důvod pro zastavení řízení podle § 66 odst. 1 písm. g) správního řádu, tedy že žádost žalobkyně o dlouhodobý pobyt nebyla bezpředmětná. Z judikatury Nejvyššího správního soudu (rozsudky ze dne 19. 3. 2012, č. j. 8 As 103/2011 - 92, nebo ze dne 14. 10. 2010, č. j. 5 As 62/2009 - 68) dovodil, že zjevnou bezpředmětnost je nutno vnímat jako stav, kdy jakýmkoliv rozhodnutím o žádosti, ať už kladným nebo záporným, nedojde k žádné změně v právním postavení žadatele, a zastavit řízení z tohoto důvodu lze jen tehdy, jestliže je skutečně již na první pohled zřejmé, že v důsledku změny okolností potenciální kladné či záporné rozhodnutí správního orgánu o žádosti již nebude mít pro žadatele význam. Soud se ztotožnil s argumentací žalobkyně, že rozhodnutí o její žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem jiné/ostatní má vliv na její právní postavení, neboť v případě kladného rozhodnutí se ze zákona stane doba pobytu žalobkyně na území na základě oprávnění k pobytu podle § 47 odst. 4 zákona o pobytu cizinců (tzv. fikce pobytu), tj. od 30. 6. 2018, kdy uplynula platnost jejího víza k pobytu na území nad 90 dnů, do 15. 5. 2019, kdy nabylo platnost povolení k dlouhodobému pobytu na území za účelem studia, dobou započitatelnou do doby nepřetržitého pobytu na území České republiky pro účely posuzování žádosti o povolení trvalého pobytu dle § 68 odst. 1 zákona o pobytu cizinců [srov. § 68 odst. 3 písm. f) věta za středníkem zákona o pobytu cizinců]; v ostatních případech se tato doba nezapočte [srov. § 68 odst. 3 písm. f) věta před středníkem zákona o pobytu cizinců]. Krajský soud nepřisvědčil žalované, že tento důsledek meritorního rozhodnutí je sekundární a nepředvídatelný, který tedy nemusela zohlednit.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalobkyně

[3] Žalovaná (dále jen „stěžovatelka“) napadá rozsudek krajského soudu kasační stížností z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatelka v kasační stížnosti namítá, že je nesprávný názor krajského soudu, podle kterého bylo její povinností posoudit rozdíl v právním postavení žalobkyně v případě kladného meritorního vyřízení žádosti, nebo v případě zamítnutí či vyřízení žádosti jiným způsobem, s důrazem na případnou započitatelnost doby pobytu žalobkyně na území od 30. 6. 2018 do 15. 5. 2019 na základě oprávnění k pobytu podle § 47 odst. 4 zákona o pobytu cizinců (tzv. fikce pobytu) do doby nepřetržitého pobytu na území pro účely posuzování žádosti o povolení k trvalému pobytu podle § 68 odst. 1 téhož zákona. Oprávněnost pobytu podle § 47 odst. 4 zákona o pobytu cizinců je podle stěžovatelky pouze dočasnou právní fikcí legálního pobytového statusu, jejímž smyslem je ochrana cizince po dobu, kdy se rozhoduje o jeho žádosti. Nelze předjímat výsledek řízení o žádosti a na základě fikce pobytu tedy není možné rozhodovat v dalších řízeních.

[4] Stěžovatelka z rekapitulace obsahu správního spisu dovodila, že v době řízení o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem jiné/ostatní nebyla žádost o vydání trvalého pobytu podána ani výše uvedená námitka vznesena. Při výslechu na otázku, zda se hodlá usadit v České republice natrvalo, žalobkyně uvedla, že neví. Napadené rozhodnutí se tedy nemohlo dotknout práv žalobkyně, pokud je dosud neuplatňovala. Dopad na řízení o udělení trvalého pobytu je sekundární. Namítá-li žalobkyně možnost podání žádosti o povolení k trvalému pobytu, jde o skutkovou okolnost, kterou nelze uplatňovat až u správního soudu.

[5] Stěžovatelka dodala, že požadavek vydání povolení k dlouhodobému pobytu na území za účelem jiné/ostatní žalobkyně vymezila dobou trvání kurzu uvedenou v dokladu prokazujícím účel pobytu s platností do 30. 9. 2018. Pokud by rozhodovala meritorně,

postupovala by podle § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu, neboť žalobkyně neplnila na území účel, pro který jí správní orgán I. stupně udělil vízum k pobytu nad 90 dnů a pro který žádala o vydání povolení k dlouhodobému pobytu.

[6] Žalobkyně ve vyjádření ke kasační stížnosti zrekapitulovala dosavadní průběh řízení. Uvedla, že v případě meritorního projednání žádosti si není vědoma žádného důvodu, pro který by měla být žádost zamítnuta. Nesouhlasí rovněž s tvrzením stěžovatelky, že na základě tzv. fikce pobytu není možné rozhodovat v dalších řízeních, neboť z § 68 odst. 3 písm. f) zákona o pobytu cizinců vyplývá opak. Stěžovatelka v kasační stížnosti nesprávně uvedla, že správní orgán I. stupně žádost zamítl, neboť žalobkyně neplnila účel pobytu, pro který žádost podala. Není podstatné, že stěžovatelka nemohla předpokládat budoucí úmysl žalobkyně podat žádost o vydání povolení k trvalému pobytu, neboť již z důvodu pouhé možnosti požádat v budoucnu o trvalý pobyt nemohla stěžovatelka učinit závěr o bezpředmětnosti žádosti.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[7] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná. Poté soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a dospěl k závěru, že kasační stížnost **není důvodná**.

[8] Předmětem sporu mezi stěžovatelkou a žalobkyní je, zda krajský soud ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. správně posoudil právní otázku, zda je žádost žalobkyně o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem jiné/ostatní bezpředmětná, a zda tedy měla stěžovatelka řízení o této žádosti zastavit.

[9] Podle § 90 odst. 4 správního řádu platí, že pokud *odvolací správní orgán zjistí, že nastala skutečnost, která odůvodňuje zastavení řízení, bez dalšího zruší napadené rozhodnutí a řízení zastaví, ledaže jiné rozhodnutí o odvolání může mít význam pro náhradu škody nebo pro právní nástupce účastníků*. Podle § 66 odst. 1 písm. g) správního řádu zastaví správní orgán usnesením řízení o žádosti, jestliže se žádost *stala zjevně bezpředmětnou*.

[10] Pojem bezpředmětnost žádosti ve smyslu tohoto ustanovení vyložil v soudní judikatuře nejprve Městský soud v Praze v rozsudku ze dne 17. 6. 2010, č. j. 11 Ca 322/2008 - 39, v němž uvedl, že ustanovení § 66 odst. 1 písm. g) správního řádu dopadá pouze na případy, kdy v průběhu řízení o žádosti dojde k takové změně skutkových nebo právních okolností, že žádost, která v době jejího podání nebyla bezpředmětná, se bezpředmětnou stane. „Bezpředmětnost“ je nutno vnímat jako „stav, kdy jakýmkoli rozhodnutím o žádosti, ať už kladným nebo záporným, nedojde k žádné změně v právním postavení žalobkyně“. Městský soud v citovaném rozsudku uvedl, že v projednávaném případě by se mohlo jednat o situaci, kdy by se žalobkyně stala státní občankou ČR, protože v takovém případě by mohla již na základě tohoto faktu na území ČR pobývat, ať už by správní orgány o její žádosti o povolení k přechodnému pobytu rozhodly jakkoli. S tímto výkladem městského soudu se Nejvyšší správní soud ztotožnil. Ve svém rozsudku ze dne 14. 10. 2010, č. j. 5 As 62/2009 - 68, kterým v nyní projednávané věci argumentovala stěžovatelka i žalobkyně, s odkazem na svou předchozí judikaturu uvedl, že z důvodu ochrany práv účastníků řízení je možno řízení zastavit jen tehdy, jestliže je skutečně již na první pohled (tedy ze samotné žádosti, nikoliv teprve z výsledků dalšího dokazování či zjišťování) zřejmé, že žádosti nelze vyhovět. Nejvyšší správní soud tedy uzavřel, že důvod pro zastavení řízení pro bezpředmětnost

žádosti je dán tehdy, pokud v průběhu řízení o žádosti dojde k takové změně okolností, že rozhodnutí správního orgánu o žádosti již nebude mít pro žadatele význam. Na tuto judikaturu krajský soud v napadeném rozsudku správně poukázal. Dalším příkladem bezpředmětné žádosti v cizinecké agendě, kterým se zabýval Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku 19. 3. 2012, č. j. 8 As 103/2011 – 92, je žádost cizince o zrušení rozhodnutí o správním vyhoštění, které již neplatí, neboť již uplynula doba zákazu vstupu na území.

[11] Dle právní doktríny je bezpředmětnou žádostí taková žádost, která, a spolu s ní též správní řízení na jejím základě zahájené, pozbyla svého smyslu (Komentář Wolters Kluwer), žádost, kde fakticky zanikl její předmět nebo zanikl právní titul jejího uplatnění (Ondruš, R. *Správní řád - komentář*. 1. vyd. Praha: LINDE Praha a.s., 2003, s. 225), nebo kdy v průběhu řízení nastane důvod, v důsledku kterého nelze o žádosti rozhodnout věcně, tzn. nelze ji ani zamítnout, ani jí vyhovět (Vedral, Josef. *Správní řád: komentář*. 2. vyd. Praha: Ivana Hexnerová - Bova Polygon, 2012, s. 593).

[12] Podle § 47 odst. 1 zákona o pobytu cizinců platí, že cizinec je *povinen podat žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu nebo o prodloužení doby jeho platnosti nejpozději před uplynutím platnosti víza k pobytu nad 90 dnů nebo platnosti povolení k dlouhodobému pobytu, nejdříve však 120 dnů před uplynutím jeho platnosti*. V § 47 odst. 4 zákona o pobytu cizinců je stanoveno, že *pokud doba platnosti víza k pobytu nad 90 dnů nebo povolení k dlouhodobému pobytu uplyne před rozhodnutím o žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu nebo prodloužení doby jeho platnosti, ačkoliv žádost byla podána v souladu s podmínkami uvedenými v odstavcích 1 až 3, považuje se vízum nebo povolení k dlouhodobému pobytu za platné do doby nabytí právní moci rozhodnutí o podané žádosti*. Podle § 68 odst. 1 zákona o pobytu cizinců se povolení k trvalému pobytu na žádost vydá cizinci, *který ke dni podání žádosti pobývá na území nepřetržitě po dobu nejméně 5 let*. Podle § 68 odst. 3 písm. f) zákona o pobytu cizinců se však do doby dle odstavce 1 *nezapočítává mimo jiné také doba pobytu na základě oprávnění k pobytu podle § 47 odst. 4; to neplatí, pokud na základě žádosti zakládající oprávnění k pobytu podle § 47 odst. 4 bylo povolení k dlouhodobému pobytu vydáno*.

[13] Není úkolem soudu zabývat se otázkou, zda by v řízení o žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem jiné/ostatní byla žalobkyně úspěšná, či nikoli. Postačí pouhá potencialita kladného rozhodnutí o žádosti a dopad takového rozhodnutí do právního postavení žalobkyně. Pokud by stěžovatelka věc projednala meritorně a výsledné rozhodnutí by bylo kladné, došlo by ke změně v právním postavení žalobkyně, neboť by dobu, po kterou na území pobývala na základě fikce pobytu podle § 47 odst. 4 zákona o pobytu cizinců, v řízení o případné žádosti žalobkyně o povolení k trvalému pobytu správní orgány do nepřetržitého pětiletého pobytu nezapočetly, jak plyne z § 68 odst. 3 písm. f) zákona o pobytu cizinců. Jak správně podotkl krajský soud, jedná se o důsledek plynoucí přímo z ustanovení zákona o pobytu cizinců, a stěžovatelka jej tedy měla předvídat. Právě s ohledem na § 68 odst. 3 písm. f) zákona o pobytu cizinců se Nejvyšší správní soud ztotožňuje s právním posouzením věci krajským soudem, že meritorní posouzení žádosti může mít potenciální dopad do právního postavení stěžovatelky v budoucnu, a proto nebylo namíste řízení pro bezpředmětnost zastavit.

[14] Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že považuje závěry krajského soudu, že žádost žalobkyně o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem jiné/ostatní není bezpředmětná a že stěžovatelka pochybila, pokud řízení o této žádosti podle § 90 odst. 4 tohoto zákona zastavila, za správné, a neshledal proto nezákonnost napadeného rozsudku.

IV. Závěr a náklady řízení

[15] Vzhledem k tomu, že kasační stížnost není důvodná, Nejvyšší správní soud ji zamítl podle § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s.

[16] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud na základě § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, proto jí právo na náhradu nákladů nenáleží. Procesně úspěšné žalobkyni se přiznává náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti ve výši 4.114 Kč. Tato částka představuje odměnu právního zástupce ve výši 3.100 Kč za jeden úkon právní služby (vyjádření ke kasační stížnosti) dle § 7 bod 5. ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (dále jen „advokátní tarif“), za hotové výdaje právního zástupce ve výši 300 Kč dle § 13 odst. 3 a 4 advokátního tarifu a za daň z přidané hodnoty z odměny a nákladů právního zástupce žalobce ve výši 714 Kč.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. ledna 2020

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu